

slut, äfven då dessa närmast angå rent af pedagogiska frågor, i hvilka han väl måste tillerkännas något mera insigt än ofta flertalet af skolrådets ledamöter.

Med anledning häraf vågar jag ödmjukast föreslå, att Riksdagen ville besluta sådana ändringar och tillägg i skolstadgan af den 18 Juni 1842, att

1:o vid tillsättning af skolläraretjenst inga andra af de sökande må kallas till profs afläggande än de, som blifvit å förslaget uppförda;

2:o vid afsättning skolrådet väl må gifva varning, men sjelfva afsättningsåtgärden utöfvas af kyrkostämman, och

3:o att skolläraren må vara berättigad att deltaga i skolrådets öfverläggningar och beslut, dock ej i sådana beslut, som röra honom personligen.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1869.

Sv. Rosenberg,
från Kristianstads län.

N:o 90.

Af Herr G. Bjerkander: Om skyldighet för kyrkoherdarne att sjelfve bygga och underhålla sina boställen.

Frågan om byggnadsskyldigheten å prestgårdarne, har sedan lång tid tillbaka varit ett motionsämne vid Riksdagarne och, hvad värre är, ett tvisteämne emellan presterskapet och de byggnadsskyldige församlingsboarne. — Det var mycket illa att icke denna fråga, såsom väntadt och lofvadt var, kom under behandling och afgörande i sammanhang med lönerogleringsfrågan, ty då hade denna skyldighet kunnat tagas i beräkning vid lönerogleringarne; nu står man der i sannna ovisshet, med den

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 7 Häft.

gamla föråldrade lagen som förut, och ändamålet med löneregleringen, som var, att åstadkomma ett länge önskad förhållande emellan lärare och åhörare, blef derigenom till en stor del förfeladt.

Vid 1863 års riksdag, afläts, på motion inom Presteståndet, en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, åsyftande att få en ny boställsordning för ecklesiastik-boställen uppgjord, men dermed afsågs endast byggnadssättet, icke byggnadsskyldigheten, dock blef denna skrifvelse en anledning, besynnerligt nog, för nästföljande riksdags Lag-Utskott att afslå flera då väckta motioner rörande byggnadsskyldigheten, ehuru detta är två mycket olika saker, om också i viss mån inverkan på hvarandra.

Då jag således nu för andra gången väcker fråga om byggnadsskyldigheten, hoppas jag att denna icke vidare sammanblandas med den förutnämnda, på Kongl. Maj:ts pröfning beroende frågan, utan förväntar jag ett rent svar, det må nu blifva bifall eller afslag. — Saken är alltför vigtig att längre undanskjutas, ty att det nuvarande stadgandet är ett tvistefrö, som åstadkommer mycken ledsamhet, der sådant borde vara långt aflägsnadt, det har äfven af representationen många gånger blifvit erkänt.

»Dessa hus», heter det, »hafva socknemän, med tak och innanrede, att kyrkoherden färdiga antvarda, och underhålle han dem. När de förfalla af ålder och bruk och ej af prestens vanryckt, då skola socknemän bygga och bättra dem på egen bekostnad».

Huru med detta underhåll i allmänhet tillgått och tillgår, behöver icke mycket ordas om, ty känd sak är så god som vittnad. Alltnog: — ordet »vanryckt» har man sällan kunnat göra vid någon prestgårdssyn begripligt, hvadan socknemännen väl fått hålla till godo med att både »bygga och bättra».

För mig synes det vara både rättvist och billigt att herrar pastorer, i likhet med komministrarne och andra tjänstemän, hädanefter öfvertaga både byggnads- och underhållsskyldigheten sjelfve, sedan de nu genom löneregleringen blifvit befriade från många besvär, mycket obehag, och stundom äfven förluster. Deras lönevilkor äro nu bestämda och rikligt tilltagna, och de hafva under sednare tiden blifvit befriade från mångahanda bestyr och blifva det allt mer och mer, hvadan det icke borde anses såsom något ingrepp i deras rättigheter, om man fordrar att äfven de, å deras sida, beredvilligt lättar sina åhörarens bördor, heldst de ju »skola vara hjorden till en föresyn». Dock: — uppoftningen lär icke blifva stor, ty de nu lefvande pastorerna få, nog sitta i orubbadt bo, då byggnadsskyldigheten, lika litet som löneregleringen,

lärer kunna inträda fortare, än i mån af de nu varandes afgang; och under medvetande häraf, tvekar jag icke att vördsamt föreslå,
att den byggnadsskyldighet, som hittills ålegat församlingarne å pastorsboställen, öfverflyttas på pastorerne sjelfve.

Om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 23 Januari 1869.

G. Bjerkander.

N:o 91.

Af Herr G. Bjerkander: Om ändring af lagens stadgande i 2 kap. 1 § Rättegångs-balken, rörande tiderna för tings hållande på landet.

Det sena rättegångsväsendet på landet har i många år varit öfverklagadt, och förslag hafva blifvit väckta om afhjelpande af denna olägenhet medelst flera ting på året än som nu är stadgadt, men huru snart något resultat häraf kan vinnas är ganska ovisst. Emellertid synes det vara skäl uti att, under afvaktan på en mera genomgripande reform, söka att såsom en öfvergång afhjelpa de brister, som förefinnas i nu mera föråldrade stadganden.

Uti 1 § af 2 kap. Rättegångs-balken samt en Kongl. Förordning af den 13 Januari 1757 stadgas, att ting å landet skola hållas om sommaren emellan Walborgs- och Midsömmarsdag, eller å en tid af 6 à 7 veckor, då deremot längre tid för de öfriga eller vinter- och hösttingen är medgifven. I domsagor, der 3 tingslag äro och således 9 ting om året, hvardera med 8 rättegångsdagar och derutöfver, är det alldeles uppenbart att tiden för sommartingen är för kort, hvilket ock en mång-årig erfarenhet ådagalägger, och hvad blir följderna? Jo, antingen blifver